

A Magyarhoni Földtani Társulat 2022. évi tevékenysége – főtitkári jelentés –

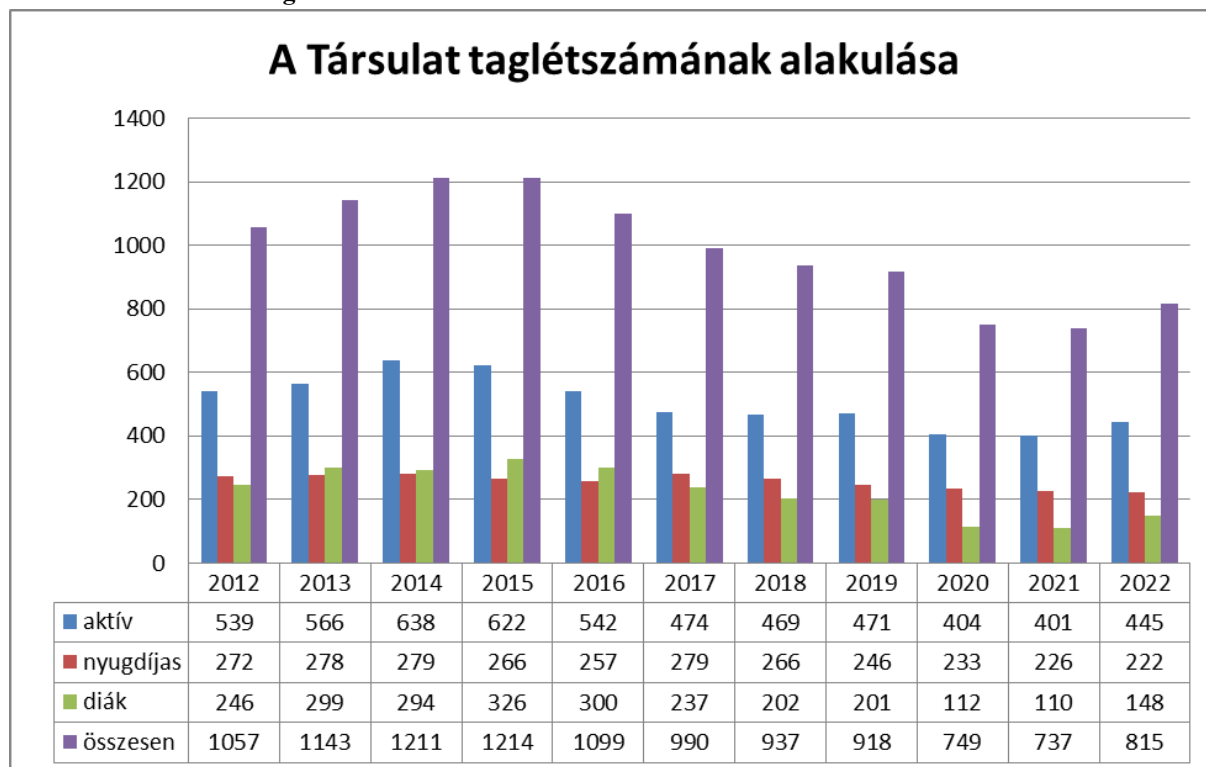
A 174 éves Magyarhoni Földtani Társulat Elnöksége a 2022. évi tevékenységét az elnöki köszöntőben részletezett fő célkitűzésekkel folytatta. A társulatnak és szakosztályainak, területi szervezeteinek tevékenysége már jórészt visszatért a „normális kerékvágásba”. A programok nagy része már megrendezhető volt személyes jelenléttel, de még mindig sok online esemény zajlott, elsősorban azért, mivel ezeknek köszönhetően még inkább összehúzóerőként a világ: ezen eseményekre ugyanis a Föld bármely pontjáról be lehet jelentkezni, így külföldön élő tagtársaink és érdeklődők is be tudnak csatlakozni szakmai és ismeretterjesztő programjainkra.

A társulat tagsága, együttműködő partnerei

A társulat taglétszámát, tagságának megoszlását az elmúlt években az I. táblázat mutatja. 2022 végén tagjaink közül 815 fő volt aktív és 10-en voltak GYES-en, vagy GYED-en. 2022-ben 25 tagot töröltünk haláleset vagy nemfizetés miatt. A töröltek között 7 elhunyt volt, 17 főt saját kérésre töröltünk, 1-et pedig nemfizetés miatt. A táblázatban feltüntetettekén kívül a társulatot erősítette még 27 tiszteleti és 6 örökös tag.

2022-ben elhunyt tagtársaink: Fodor Béla, Bihari Dániel, Kiss Klára, Géczy Barnabás, Németh András, Kuti László, Szentgyörgyi Károly, Kovách Ádám (utóbbi 2021-ben halt meg, de csak 2022-ben tudtuk meg), Pap Sándor (aki halálakor már nem, de hosszú évtizedeken át volt tagunk).

I. táblázat. A társulat taglétszámának alakulása 2012–2022 között

2022-ben társulatunknak 15 jogi tagja volt:

- ANZO Perlit Kft.,
- Baunit Kft.,
- Biocentrum Kft.,
- Colas Északkő Bányászati Kft.,
- Elgoscar-2000 Kft.,
- Geo-Log Kft.,
- Geoproduct Gyógyító Ásványok Kft.,
- Geoteam Kft.,
- Josab Hungary Kft.,
- Mecsekérc Zrt.,
- Mineralholding Kft.,
- O&GD Central Kft.,
- OMYA Hungária Mészkefeldolgozó Kft.,
- Perlit-92 Bányászati és Feldolgozó Kft.,
- Terrapeuta Kft.

Társulatunknak 2022-ben – az előző évekhez hasonlóan – 34 együttműködő partnere volt:

- Alkalmazott Földtudományi Klaszter,
- Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete,
- Bányászati Együttműködési Fórum,
- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Kar,
- Croatian Geological Society,
- Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Kar,
- ELGOSCAR-2000 Környezettechnológiai és Vízgazdálkodási Kft.,
- Eötvös Loránd Tudományegyetem, TTK, Földrajz–Földtudományi Intézet,
- Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság,
- Észak-Dunántúli Nemzetközi Bányászati Klaszter,
- European Association of Geochemistry,
- Geological Society of Romania,
- Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége,
- Kuny Domokos Múzeum,
- Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság,
- Magyar Földrajzi Társaság,
- Magyar Geofizikusok Egyesülete,
- Magyar Hidrológiai Társaság,
- Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat,
- Magyar Mérnöki Kamara, Geotechnikai Tagozat,
- Magyar Meteorológiai Társaság,
- Magyar Minerofil Társaság,
- Magyar Természettudományi Múzeum,
- Mátra Csillaga Kft.,

- Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar,
- MTA X. Földtudományok Osztálya,
- Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület,
- Országos Széchenyi Könyvtár (EPA),
- Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar,
- Serbian Geological Society,
- SPE HUN szekció,
- Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága,
- Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar,
- Szilikátipari Tudományos Egyesület.

Az elnökség szakmai és adminisztratív munkája

2022-ben az éves rendes közgyűlésünket sikerült újra egy tavaszi időpontban megtartani (2022. április 29.). Az elnökségi (2023. február 18., április 21., szeptember 5., november 21.) és választmányi üléseinket (2021. április 21., november 21.) online formában tartottuk meg.

Ügyvezetőnk, Krivánné Horváth Ágnes nyugdíjba vonult, helyét a meghirdetett pályázatra jelentkezők közül végül Bodor Emese Réka tagtársuk nyerte el.

Titkárunk, Kovács Kis Viktória 2022. november 11-én lemondott posztjáról. Helyére az elnökség felkérte Botfalvai Gábort – aki az előző tisztújításon pályázott a posztra – és aki el is vállalta a munkát. (Kovács Kis Viktória után a második legtöbb szavazatot Kis Annamária kapta, aki most nem vállalta a felkérést, majd Bodor Emese Réka, aki ekkor már társulatunk új ügyvezetője volt, így a titkári poszttal összeférhetetlen, majd Botfalvai Gábor következett.)

Az áprilisi választmányi ülés megszavazta egy ad hoc bizottság felállítását, amely a társulatunk fennállásának 175 éves évfordulója kapcsán rendezendő, jövő évi eseményeket koordinálja. A vezetője Babinszki Edit főtitkár lett, tagjai a szakosztályok és területek szervezetek egy-egy delegáltja.

A társulat aktív szerepet vállal a Geológusok Európai Szövetségének (European Federation of Geologists, röviden EFG, <http://eurogeologists.eu>) munkájában is. Az EFG Councilban a társulatot Hartai Éva és Szanyi János képviselik.

Az EFG szakmai vezetőségében egy tematikus szakértői panelnek van magyar vezetője: Szanyi János a „Panel of Experts on Geothermal Energy” szakértői csoportot koordinálja. Ezen kívül két tematikus panelnek vannak magyar tagjai: a „Panel of Experts on Education” csoportnak Hartai Éva, valamint a „Panel of Experts on Minerals” csoportnak Hartai Éva és Földessy János.

Pályázatok

A társulat titkársága 2022-ben több hazai pályázatot és támogatási kérelmet állított össze, illetve nyújtott be társulatunk zavartalan működése, rendezvényeink színvonalas megtartása és a Földtani Közlöny megjelentetése érdekében. A sikeres pályázatok a következők voltak:

- A Magyar Tudományos Akadémia a Földtani Közlöny megjelentetését 1 220 000 forinttal, működésünket két részletben összesen 1 172 000 forinttal, Vörös Attila kötetének megjelentetését pedig 750 000 forinttal támogatta.
- A Nemzeti Kulturális Alaphoz (NKA) három nyertes pályázatot nyújtottunk be: az „Év ásványa, ősmaradványa” program megvalósítására 400 000 forint, a Földtudományos forgatag megrendezésére 300 000 forint, a Földtani és Geofizikai Vándorgyűlés megrendezésére 500 000 forint támogatást kaptunk.
- A Nemzeti Együttműködési Alap (NEA) a működésünket 150 000 forinttal támogatta.
- A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) – a Földtudományi Civil Szervezetek Közössége (FÖCIK) által megrendezett 2. Kárpát-medencei földrajz- és földtudományi verseny támogatásán kívül – két programunkat támogatta: a Juhász Árpád Geológus Szakkört 250 000 forinttal, valamint a Földtudományos Forgatagot 500 000 forinttal.

2022-ben az EFG kapcsolt partnereként (linked third party) öt pályázat megvalósításában vettünk részt, melyek időtartamát a II. táblázat mutatja. A projektek munkáinak sikeres elvégzésében Bodor Emese Réka, Magyar János, valamint Krivánné Horváth Ágnes tagtársunk működött közre.

II. táblázat. A társulat együttműködésével zajló EFG-pályázatok időtartama

	...	2022												...	
	...	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	...	
ROBOMINERS															
CROWDTHERMAL															
REFLECT															
EIT – ENGIE															
CRM GEOTHERMAL															

ROBOMINERS (Resilient Bio-inspired Modular Robotic Miner): a projekt célja egy moduláris és újrakonfigurálható „robot-bányász” kifejlesztése a kis és nehezen hozzáférhető telepekhez, amely lehetővé teszi, hogy az EU tagországok hozzáférhessenek az egyébként hozzáférhetetlen vagy gazdaságtalanul kitermelhető ásványi nyersanyagokhoz.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő harmadik partnerként tájékoztatás a projekt eredményeiről hírlevelek, körlevelek formájában és web oldalon; 2. adatgyűjtés, adatszolgáltatás országos szinten.

A projekt a társulatnak 7000 euro bevételt fog eredményezni a projekt teljes időszaka alatt (2019–2023).

A projekt befejezése: 2023. november 30.

CROWDTHERMAL (Community-based development schemes for geothermal energy): a projekt célja elérni, hogy az európai közösségek közvetlenül részt vehessenek a geotermikus

fejlesztésekben, az alternatív közösségi finanszírozási módszerek és a társadalmi szerepvállalás révén. A projekt első lépésben a geotermikus projektek és technológiák átláthatóságán kíván javítani azzal, hogy közvetlen kapcsolatot teremt a geotermiában érdekelt szereplők és a társadalom között. Foglalkozik a társadalom részéről felmerülő aggályokkal, amelyek a különböző geotermikus technológiákkal kapcsolatban merülnek fel.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő harmadik partnerként tájékoztatás a projekt eredményeiről hírlevél, körlevelek formájában és web oldalon; 2. adatgyűjtés, adatszolgáltatás országos szinten.

A projekt a társulatnak 8750 euro bevételt fog eredményezni a projekt teljes időszaka alatt (2019–2022).

A projekt befejezése: 2022. augusztus 31.

REFLECT (Redefining geothermal fluid properties at extreme conditions to optimize future geothermal energy extraction): a projekt célja, hogy elkerülhetővé tegye a geotermikus fluidumokkal kapcsolatos kémiai problémákat, ahelyett, hogy kezelni kelljen ezeket. Ehhez a geotermikus rendszerekben lévő fluidumok fizikai és kémiai tulajdonságainak alapos ismeretére van szükség, amely jelenleg nem minden esetben áll rendelkezésre, az in situ mintavételezés szélsőséges körülményei között.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő harmadik partnerként tájékoztatás a projekt eredményeiről hírlevél, körlevelek formájában és web oldalon; 2. adatgyűjtés, adatszolgáltatás országos szinten.

A projekt a társulatnak 7893,75 euro bevételt fog eredményezni a projekt teljes időszaka alatt (2020–2022).

A projekt befejezése: 2022. december 31.

ENGIE – EIT (Encouraging Girls to Study Geosciences and Engineering): az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT RawMaterials) Nyersanyag-közössége támogatja ezt a projektet, amelynek célja a 13–18 éves lányok érdeklődésének felkeltése a geotudományok és a kapcsolódó mérnöki tudományok iránt. A projekt célja, hogy elősegítse a nemek közötti egyensúly megteremtését ezeken a területeken. A projekt középpontjában a középiskolás lányok állnak, mivel a pályaválasztással kapcsolatos döntéseket ebben a korban hozzák meg. A projekt során nemzetközi együttműködésben különböző tevékenységeket hangolnak össze, amelyek között vannak családi rendezvények, szabadtéri programok, iskolai tudományos klubok, bányalátogatások, mentori programok, nemzetközi diákkonferenciák, publikációs lehetőségek, nyári kurzusok természettudományokat oktató tanárok számára és oktatási anyagok előállítás.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő partnerként tájékoztatás a projekt eredményeiről hírlevél, körlevelek formájában és web oldalon; 2. kérdőíves felmérések, programok szervezése.

A projekt a társulatnak 12 000 euro bevételt fog eredményezni a projekt teljes időszaka alatt (2020–2022).

A projekt befejezése: 2022. december 31.

CRM GEOTHERMAL (Raw materials from geothermal fluids: occurrence, enrichment, extraction): a projekt az ásványi nyersanyagok kitermelésének és a geotermikus hőnek – a földből származó, a nap 24 órájában rendelkezésre álló megújuló energiaforrásnak – a kombinált kitermelését kutatja. A geotermikus tárolókból történő hő- és ásványi anyagok kombinált kinyerése számos előnnyel jár: a beruházások megtérülését maximalizálja, a környezeti hatásokat minimalizálja, segít további földterületek felhasználásának elkerülésében, nem hagy bányászati nyomot és közel nulla szén-dioxid-kibocsátással jár.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő partnerként tájékoztatás a projekt eredményeiről hírlevél, körlevelek formájában és web oldalon; 2. fókuszcsoportos és kérdőíves felmérések, programok szervezése; 3. kisfilm fordítása és közzététele, 4. kapcsolatfelvétel középiskolákkal.

A projekt a társulatnak 9000 euro bevételt fog eredményezni a projekt teljes időszaka alatt (2022–2026).

A projekt befejezése: 2026. május 31.

A társulat gazdálkodása

A társulat gazdálkodásának részletes adatait a Gazdasági Bizottság beszámolója, illetve az egyszerűsített éves beszámoló és közhasznúsági melléklet mutatja be. Néhány általános megjegyzést azonban érdemes kiemelni:

- A társulat a 2022. évben – a 2021. év kis nyeresége után – nagyobb (697 eFt) nyereséggel zárta az évet. A világra szabaduló koronavírus-járvány után mind a bevételeinket növelő programok, mind a pályázati lehetőségek kezdenek feléledni.
- Az éves bevétel (24 422 eFt) megoszlása: tagdíjbefizetések (természetes személy és jogi) 26,9%; működési egyéb bevételek 3,8%; rendezvények árbevételei 16,2%; közhasznú célra kapott támogatás 31,5%; pénzügyi műveletek bevételei 1,4% és projektek 20,1%.
- Az éves kiadás 23 725 eFt volt.
- Nyereség: 2,85%.

A társulat 2022-ben megjelent kiadványai

Földtani Közlöny 152/1–4. száma

Három hírlevél

Vörös Attila 2022: The Late Jurassic and Early Cretaceous brachiopods of the Bakony Mts (Hungary). – Magyarhoni Földtani Társulat, Budapest, 156 p.

Bosnakoff M., Virág A., Szives O., Főzy I. (szerk.) 2022: Program, előadáskivonatok, kirándulásvezető. 25. Magyar Őslénytani Vándorgyűlés, Tótvázsony, 2022. június 9–11, Magyarhoni Földtani Társulat, Budapest, 66 p.

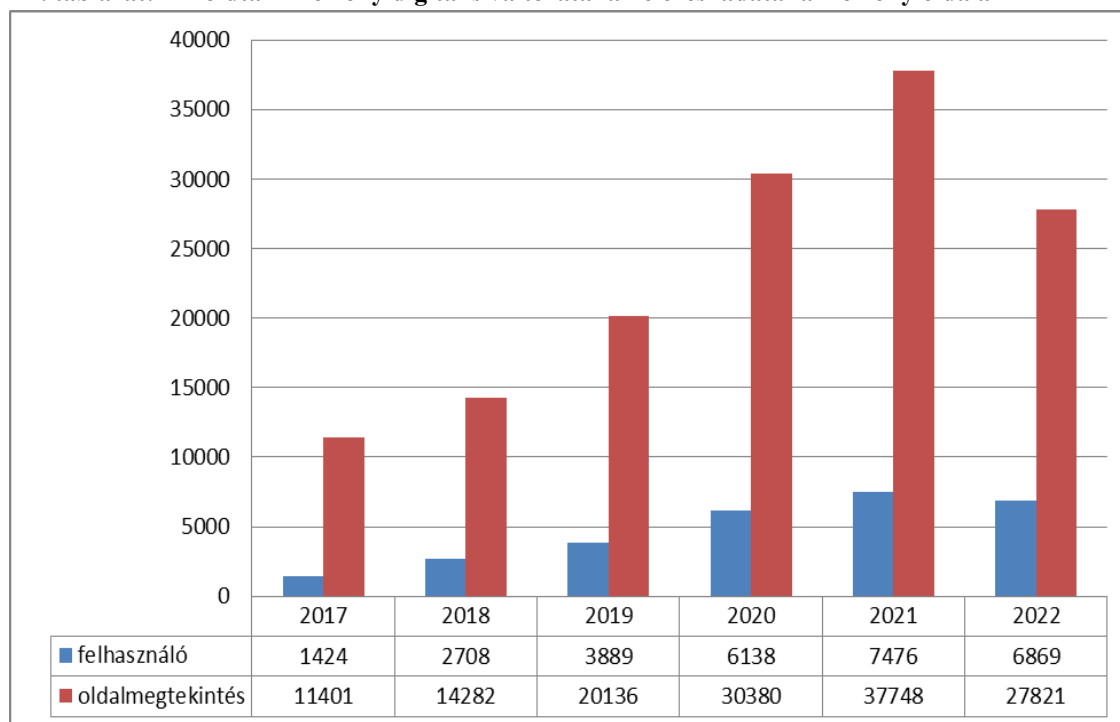
Féher B., Molnár K., Lukács R., Czuppon Gy. & Kereskényi E. (szerk.) 2022: Calce et malleo – Mésszel és kalapáccsal. 12. Közettani és Geokémiai Vándorgyűlés, Miskolc, 2022. szeptember 22–24. CSFK Földtani és Geokémiai Intézet, Budapest, 180 p. ISBN 978-963-7331-00-8

Piros O., Kerescsmár Zs. (szerk.): A jövő ösvényein. Földtani és geofizikai vándorgyűlés. Előadás-kivonatok és kirándulásvezető. MGE–MFT, Budapest, 2022. október 14–16. 88 p. ISBN: 978-963-8221-89-6

Hámos G., Sámson M. (szerk.) 2022: A Bodai Agyagkő Formáció (BAF) kutatásának legújabb eredményei. Szakmai előadói nap kiadványa, Pécs, Magyarhoni Földtani Társulat, Budapest, 110 p. ISBN szám: 978-963-8221-90-2

Az éves tagdíj befizetése esetén a Közlöny 2015-től ingyenes online elérhetőségét követően a nyomtatott példányok előfizetőinek száma drasztikusan visszaesett és a kinyomtatott példányok száma is jelentősen csökkent. A Közlöny költségeinek finanszírozását az előfizetők számának jelentős csökkenése miatt pályázati forrásokkal (NKA, MTA) kell kiegészíteni. Ugyanakkor, a Földtani Közlöny online elérhetősége, valamint elhelyezése az Elektronikus Periodika Adattárban (EPA) jelentősen megnövelte a kiadvány olvasottságát (III. táblázat).

III. táblázat: A Földtani Közlöny digitális változatának elérési adatai a Közlöny oldalán

2022-ben a Közlönynek összesen már csak 50 előfizetője volt, ebből 20 fő aktív (20 000 Ft/év előfizetési díjjal), 3 fő diák, 14 fő nyugdíjas (15 000 Ft/év előfizetési díjjal) és 13 intézményi előfizető (40 000 Ft/év előfizetési díjjal). A Földtani Közlönyt ingyenesen kapják a tiszteleti (12 fő) és az örökös (5 fő) tagok, a Közlöny szerkesztőbizottságának tagjai (10 fő), valamint a könyvtárak és a társulat jogi tagjai (összesen 10 intézmény).

Programjaink, programsorozataink

A társulat 2018-ban kezdte el szervezni szakmai továbbképzéseit. Nyolc, kurrens szakmai témából álló kurzuscsomagot állítottunk össze. Ezeknek a továbbképzéseknek a célja, hogy a földtudományok gyakorlati alkalmazásához naprakész információkat adjon át, és bemutassa ezek legfontosabb, a gyakorlati feladatok megoldásához legjobban illeszthető alkalmazásait. A társulat a kurzusok lebonyolítását cégekhez kihelyeztetten, illetve egyéb helyszínen is vállalja. 2022-ben sajnos egyetlen cég sem jelentkezett egyetlen kurzuscsomagunkra sem.

A társulat rendezvényei

A társulat 2022-ben három rendezvényt bonyolított le központi (elnökségi) szervezésben. 2022. április 29-én tartottuk a 172. Közgyűlést, Budapesten, amin 44 fő vett részt.

2022. október 14–16-a között testvérszervezetünkkel, a Magyar Geofizikusok Egyesületével közösen rendeztük meg a Földtani és Geofizikai Vándorgyűlést. A Vándorgyűlés fókuszába két kérdéskört állítottunk (Fókuszban a rezervoárok és fókuszban a szakember-utánpótlás); ezeket kapcsolta össze a konferencia mottója is: „A jövő ösvényein”. A rezervoárok kapcsán az első, alapvetően szakmai kérdés a fluidumrezervoárok komplex kérdéskörét célozta meg olyan társadalmilag rendkívül időszerű problémák megvitatásán keresztül, mint például az ivóvízellátás, az energiabiztonság (geotermia, felszín alatti hőtárolás, CO₂-elhelyezés, H₂-elhelyezés), a hulladékelhelyezés, a klíma védelem. A szakember-utánpótláshoz kapcsolódóan két pályázatot írtunk ki, középiskolásoknak „Ifjú földtudós” és tanároknak „Hogy nevelék földtudóst” címmel. A Vándorgyűlés első és második napján az 50 résztvevő 27 szakmai előadást hallgathatott meg, a rendezvény harmadik napjára pedig szakmai terepbejárást szerveztünk a Zsámbéki-medencébe. Négy kollégát kértünk fel arra, hogy a terepbejárást során bemutassák az adott terület legújabb geológiai és geofizikai kutatásainak eredményét. A Vándorgyűlés célja volt, hogy minél több szakemberhez eljusson a rendezvényen elhangzó szakmai tartalom, ezért a jelenléti megrendezés mellett lehetőséget biztosítottunk a rendezvény online elérésére is. December elején társulatunk YouTube csatornájára felkerült az egész rendezvény szerkesztett, nyilvánossá tett anyaga, ahol bárki szabadon megtekintheti.

2022. november 11–13. között rendeztük meg a Földtudományos forгатagot, ami pénteken egy teljes egészében online nappal kezdődött, a szombat–vasárnap pedig a jól megszokott módon, a Magyar Természettudományi Múzeumban zajlott. Az online napon ismeretterjesztő ke-rekasztal beszélgetésekben foglaltuk össze a jelen időszak társadalmi, gazdasági kihívásainak földtani vonatkozásait: víz, nyersanyag, talaj, klímaváltozás stb. A programon a részvétel ingyenes volt. A Forгатagon 1860 fő vett részt személyesen és 295 helyről nézték meg online (sok osztály nézhetett meg egy nézőként csatlakozva, valamint a Marczibányi téri Művelődési házban közvetítették a pénteki napot). Itt mutattuk be a 2023-ra megszavazott Év ásványát, ősmaradványát, ásványkincsét is, melyek rendre: az antimonint, a borostyán és a bazalt.

Ezen felül a társulat társrendezője volt – az MTA X. Földtudományok Osztálya Földtani Tudományos Bizottsága és a Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottsága mellett – a „200 éve született Szabó József, a hazai geológia megteremtője” című előadóülésnek,

amely a Magyar Tudományos Akadémián került megrendezésre, november 9-én, a Tudomány Ünnepe keretében.

A Földtudományi Civil Szervezetek Közössége (FÖCIK) 2022-ben, ismét nagy sikerrel rendezte meg az immár 2. Kárpát-medencei földrajz- és földtudományi versenyt középiskolás diákok számára, társulatunk közreműködésével.

Ezen felül 4 területi szervezet és 9 szakosztály, valamint az Ifjúsági Bizottság további terepbejárásokat, előadótuléseket is szervezett. Ezen eseményeket és a rajtuk résztvevők számát a IV. táblázat foglalja össze.

IV. táblázat: A társulat területi szervezeteinek és szakosztályainak 2022. évi rendezvényei

Területi Szervezet / Szakosztály	Nagyrendezvény, tanulmányút			Előadóülés, ülés, találkozó			Összesen		
	alkalom	előadások száma	résztvevők száma	alkalom	előadások száma	résztvevők száma	alkalom	előadások száma	résztvevők száma
Alföldi Területi Szervezet	2	16	198				2	16	198
Dél-Dunántúli Területi Szervezet				1	19	74	1	19	74
Észak-Magyarországi Területi Szervezet				3		66	3		66
Közép- és Észak-Dunántúli Területi Szervezet									
Budapesti Területi Szervezet és Általános Földtani Szakosztály	1		23				1		23
Agyagásványtani Szakosztály				1	3	14	1	3	14
Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai Szakosztály	3	96	261	4	13	130	7	109	391
Geomatematikai és Számítástechnikai Szakosztály	1	50	95	2	4	33	3	54	128
Mérnökgeológiai és Környezetföldtani Szakosztály									
Nyersanyagföldtani Szakosztály	2	8		2	2	110	4	10	110
Oktatási és Közművelődési Szakosztály				1	3	14	1	3	14

Óslénytani és Rétegtani Szakosztály	1	33	71				1	33	71
ProGEO Földtudományi Természetvédelmi Szakosztály	1	13	1297	9	25	188	10	38	1485
Tudománytörténeti Szakosztály				6	10	41	6	10	41
Ifjúsági Bizottság	3		82	3	21	78	6	21	160

A fenti táblázatban szereplő néhány rendezvényt az alábbiakban szeretnék kiemelni (a teljesség igénye nélkül), a területi szervezetek és a tematikus szakosztályok titkárainak jelentései alapján:

Alföldi Területi Szervezet

Az Alföldi Területi Szervezet 2022-ben megtartotta a 2021. évi (amely a vírushelyzet miatt elmaradt) és a 2022. évi NosztalGeo rendezvényeket.

A 2021. évi NosztalGeo-t 2022. március 18-án, az algyői Faluházban tartották. A szakmai nap programja az Alföld fluidumait állította középpontba, mottója: „Cseppfolyós Alföld – minden cseppje kincs”. Mivel a szénhidrogének kutatása és bányászata az Alföldön (is) immár igen érett fázisban van, esetükben különösen igaz a „minden cseppje kincs” kifejezés. Igaz ez a felszín alatti vizekre is, melyek mind a napi vízfelhasználásban, mind pedig a hő- és energiatermelésben egyre jelentősebb szerepet játszanak. Az előadások közül ki kell emelni az Alpi takarók eddig még nem (eléggé) kutatott lehetőségeiről szóló (Tari Gábor), valamint az Európában is egyedülálló szegedi geotermikus távhőrendszert bemutató előadásokat (Kóbor Balázs). Ezen a rendezvényen két Révész díjast ünnepeltünk (2020 és 2021): Török Józsefné (geokémikus, MOL Nyrt. nyugdíjas) és Iványosi Szabó András (geológus, Kiskunsági Nemzeti Park nyugalmazott igazgatója).

A 2022. évi NosztalGeo-t 2022. november 18-án rendezték meg az algyői Faluházban. Az eseményt – a geotermikus és szénhidrogén földtani előadások mellett – kerekasztal-beszélések színesítették, melyekben a szakmában elismert szakemberek vettek részt. A délelőtti kerekasztal a geotermikus energia kiaknázásának jövőjéről folyt (moderátor: Szanyi János). A délutáni kerekasztal is nagy érdeklődés mellett zajlott, témája a hazai szénhidrogén-kutatás és –termelés jövője volt, vitavezetője a témát kívülről és belülről is jól ismerő Holoda Attila. Ez alkalommal a 2022-es Révész díjat Boncz László (geológus, MOL Nyrt.) kapta.

Dél-Dunántúli Területi Szervezet

2022. május 18–22. között került megrendezésre a PAB pécsi székházában a 22. Nemzetközi Geomatematikai Konferencia, melynek a Dél-Dunántúli Területi Szervezet társszervezője volt. A részletes beszámoló a Geomatematikai és Számítástechnikai Szakosztály beszámolójánál olvasható.

2022. december 8-án a Laterum Hotel I. emeleti konferenciatermében került megrendezésre „A Bodai Agyagkő Formáció (BAF) kutatásának legújabb eredményei” című szakmai előadói nap 74 fő részvételével (82 fő regisztrált, de betegség és családi problémák miatt néhányan nem tudtak megjelenni), 19 elhangzott előadással és 4 poszterbemutatóval. A rendezvény a PAB Földtani és Bányászati Munkabizottsága, az Magyarhoni Földtani Társulat Dél-Dunántúli Területi Szervezete és a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (RHK Kft.) szervezésében valósult meg. A rendezvény támogatói az AGILA RES Kft., a Geo-Log Kft., a GEOMEGA Kft., a Golder Associates (Magyarország) Zrt., a Kőmérő Kft., a MECSEKÉRC Zrt. és a Rotaqua Kft. voltak. A rendezvénynek nagyon pozitív visszhangja volt. A miskolci, szegedi, debreceni, pécsi egyetemtől kezdve, a budapesti SZTFH-ig, szakmabeli alvállalkozók, Országos Atomenergia Hivatal stb. képviselői is jelen voltak a rendezvényen.

„A Bodai Agyagkő Formáció (BAF) kutatásának legújabb eredményei” című szakmai előadói nap 110 oldalas kiadványa 100 nyomtatott példányban került kiadásra. A kiadvány és az előadások pdf változata feltöltésre került a társulat honlapjára.

A két tervezett rendezvényt sikerült megrendezni nem remélt, megfelelő részvételi létszámmal és érdeklődéssel.

Észak-Magyarországi Területi Szervezet

2022-ben az Észak-Magyarországi Területi Szervezet rendezésében három eseményre került sor.

2022. április 6-án „Földtudományokhoz kapcsolódó nemzetközi projektek a Miskolci Egyetemen” címmel tartott online előadóülést a területi szervezet, ahol a ROBOMINERS, REFLECT, UNEXUP, UNEXMIN, ENGIE, DIMESEE és TIMREX projektek kerültek bemutatásra.

2022. április 11-én „Klíma vitaest” címmel szerveztek online kerekasztal beszélgetést Hartai Éva, Kaderják Péter és Szarka László, mint vitapartnerek részvételével. A moderátor Földessy János volt. A vitaest a Miskolci Egyetem MFK Természeti Erőforrások Kutatása és Hasznosítása Szakkollégiumával közösen került megrendezésre.

2022. június 6-án volt a Magyarhoni Földtani Társulat Észak-Magyarországi Területi Szervezetének évenként megrendezésre kerülő „Szent Iván Éji Vacsorája”, Miskolcon, a Palacsinta Ház Étteremben. Itt a 75 éves Földessy János és a 70 éves Kiss Péter tagtársakat köszöntöttük.

Közép- és Észak-Dunántúli Területi Szervezet

Sajnos a 2022. évről nem érkezett beszámoló.

Budapesti Területi Szervezet és Általános Földtani Szakosztály

Az egy elnökség alatt működő szakosztálynak és területi szervezetnek egy nagy rendezvénye volt, a Kókay Terepi Napok, melyet először külföldön, Albániában rendeztek meg. A szeptember 25–29. között lezajlott rendezvényen 23 fő vett részt, akik a dél-albániai gyúrt-pikke-

lyes öv tektonikáját, medencefejlődését, szedimentológiáját, rétegsorait és szénhidrogénrendszerét ismerhették meg alaposabban. Tiranába repülővel utaztak és onnan bérelt kisbuszokkal mentek tovább.

1. nap: élén álló felső-kréta–eocén karbonátos és oligocén flis rétegsor és meleg források a Holta-kanyonban; az alsó-oligocén flis szedimentológiája Gramsh környékén; vetők, redők, pelágikus karbonátok és flis a Shpiragu-hegy környékén, felszíni analógiák az utóbbi évtizedek legnagyobb olajtalálatához a régióban; a Berati áttolódás szoros átbuktatott footwall szinklinálisa és vetőzónája Osmenzezánál
2. nap: redőződés és áttolódás Poçemi mellett; a Kremenara-antiklinális kréta–eocén rétegsora és redői, a karbonátos rétegsor átmenete a flisbe; a külső tektonikai egységeket meghajlító Borshi–Kardhiqi transzverz zóna áttekintése, sótektonika és többirányú rövidülés elemzése
3. A Mali Gjere áttolódás; kora-miocén szintektonikus üledékképződés és szinszediment tektonika a finiqi régészeti lelőhely alatt; üledékszerkezetek és redők az oligocén flisben Saranda környékén; szerkezeti stílusok és irányváltások a Borshi–Kardhiqi transzverz zóna délnyugati oldalán
4. nap: felső-kréta platformkarbonátok a Sazani egységben a Llogara-hágó alatt; a Sazani paraautochton és a Çika takaró közti háromszögzóna és csapásmenti változásai Llogara és Vlora közt

Agyagásványtani Szakosztály

A Magyarhoni Földtani Társulat Agyagásványtani Szakosztályának a hagyományos rendezvényei közül a Konferencialevelek a Covid19-világjárvány miatt elmaradt, a *tematikailag idevágó* rendezvények közül a 17. Téli Ásványtudományi Iskola online szervezésben valósult meg, míg a 9. Felsőoktatási Műhely hibrid formában zajlott (jelenléti rendezvényként, online részvételi lehetőséggel is). *Mindkét nagyrendezvény önálló szervezésben valósult meg (részletek az Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai Szakosztály éves beszámolójában).*

Az Agyagásványtani Szakosztály közös szervezésben (társszervezők az Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai Szakosztály, az Őslénytani–Rétegtani Szakosztály, az Oktatási és Közművelődési Szakosztály, valamint az ELTE Természettudományi Múzeum) rendezte meg 2022-ben egyetlen előadóülését, június 11-én, amelynek célja a földtudományok népszerűsítése volt, a 2022-es Év ásványa, Év ásványkincse és Év ősmaradványa nyertesek bemutatásával. A szombati időponttal az előadóülés az ELTE Természettudományi Múzeum látványos kiállításai megnyitójának 20 éves évfordulóját ünneplő rendezvénysorozatba is betagozódott. A rendezvényen 14 fő vett részt.

A szakosztály munkáját, nemzetközi kapcsolatrendszerét erősíti a jövőben, hogy Harman-Tóth Erzsébet szakosztályelnök a 2022–2025-ös időszakban az Agyagtudományi Világszervezet, az AIPEA tanácsának munkájában is részt vesz választott tanácstagként.

Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai Szakosztály

A Magyarhoni Földtani Társulat Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai Szakosztályának nevét az újonnan választott, 2021 ősztől regnáló vezetőség véglegesítette.

A szakosztály hagyományos rendezvényei közül a Konferencialevelek a Covid19-világjárvány miatt elmaradt, a *tematikailag idevágó* rendezvények közül a 17. Téli Ásványtudományi Iskola online szervezésben valósult meg, a 12. Kőzettani és Geokémiai Vándorgyűlésre – a tavalyi évhez hasonlóan – jelenléti formában került sor, míg a 9. Felsőoktatási Műhely hibrid formában zajlott (jelenléti rendezvényként, online részvételi lehetőséggel is). *Mindhárom nagyrendezvény önálló szervezésben valósult meg, a szakosztályi beszámolóban szerepeltetésük a rendezvények dokumentációját szolgálja.*

A 17. Téli Ásványtudományi Iskola 2022. január 28–29. között zajlott online, Zoom platformon. Témája a *Nanojelenségek globális következményekkel* volt, magyar és angol nyelvű előadásokkal, szokás szerint Pósfai Mihály (Pannon Egyetem), az MTA Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottságának Nanoásványtani Albizottsága és az MFT Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai, valamint az Agyagásványtani Szakosztályainak szervezésében valósult meg. A rendezvényre 144-en regisztráltak, a szimultán résztvevők maximális száma nagyságrendileg 100 körül mozgott. A tavalyi rendezvényhez hasonlóan nagy volt a külföldről csatlakozottak részaránya az online formának köszönhetően: 18 ország 48 intézetéből jelentkeztek be a résztvevők Pósfai Mihály beszámolója szerint.

A 12. Kőzettani és Geokémiai Vándorgyűlésre 2022. szeptember 22–24. között került sor Miskolcon, az MTA Miskolci Akadémiai Bizottsága székházában. A konferencia az ELKH Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földtani és Geokémiai Intézetének (Czuppon György) és a miskolci Hermann Ottó Múzeum (Kereskényi Erika) közös szervezésben valósult meg. Részletes programja, valamint a *Calce et malleo – mésszel és kalapáccsal* (2022, szerk. Fehér B., Molnár K., Lukács R., Czuppon Gy., Kereskényi E.) címen kiadott absztraktkötete letölthető a rendezvény honlapjáról (<http://geochem.hu/conf/12kgvgy/>). A két előadónapból és egy terepi kirándulásból álló konferenciára 92 fő regisztrált, a konferencia alatt 41 előadásra és 20 poszterbemutatóra került sor. A legjobb fiatal előadókat (mind előadás, mind poszter kategóriában) idén is díjban részesítette a felkért szakmai zsűri. A szakmai kirándulás alatt a konferencia résztvevői megismerkedhettek a rudabányai ércesedéssel (Földessy János, Németh Norbert és ifj. Kasó Attila vezetésével), az Esztramos-hegy belsejével (Kereskényi Erika, Czuppon György, Gruber Péter és Leél-Őssy Szabolcs vezetésével), valamint a Rudabányai-hegység északi részének fejlődéstörténetével (Fodor László vezetésével).

A 9. Felsőoktatási Műhelyre (teljes nevén 9. Ásványtani, kőzettani és geokémiai felsőoktatási műhelyek találkozója) 2022. november 17–18. között került sor, házigazdája az ELKH Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont (CSFK) Földtani és Geokémiai Intézete volt. Az esemény hibrid formában zajlott, mind a csütörtöki előadások, mind a pénteki kerekasztal-beszélgetések követhetők voltak online is. A rendezvényen Kis Annamária beszámolója szerint összesen 13 műhely képviselői vettek részt (BME, DE, ELTE FFI, ELTE KTC, ELTE TTK Természettudományi Múzeum, ELKH CSFK, ME, MNG, MTM, PE, PTE, SZTE, SZTFH). A rendezvény az MTA Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság Felsőoktatási

Albizottsága és az MFT Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai, az Agyagásványtani, a Mérnökgeológiai és Környezetföldtani, illetve az Oktatás és Közművelődési Szakosztályainak közös szervezésében valósult meg. A találkozón bemutatásra kerültek a házigazda Földtani és Geokémiai Intézetben folyó kutatási tevékenységek és legfrissebb eredmények, valamint a résztvevők betekintést nyerhettek az intézet területén működő laboratóriumokba is. A rendezvény hátralevő részében a Z-szak ismertetése zajlott, amely egy 2022-ben, országos összefogásban induló új, integrált természettudománytanár-képzés, majd az ezt követő kerekasztal-beszélgetéseken a felsőoktatást érintő aktuális témák megvitatására került sor. A találkozón 25 fő vett részt és 12 előadás hangzott el.

A három nagy rendezvény mellett számos előadás és előadóülés került megrendezésre az év folyamán az Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai Szakosztály társszervezésében. A Tudománytörténeti Szakosztállyal közösen került megrendezésre egy ünnepi szakülés 2022. február 28-án, mely a „Luigi Ferdinando Marsigli, az „ezerarcú” ember hazánkban” címet viselte. Az MTA Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottsága Kőzettani Albizottságával közösen egy online előadóülés valósult meg 2022. április 20-án, amely a Szabó József 200 emlékévé eseményeihez is szorosan kapcsolódott. Nick Cook és Molnár Ferenc előadására 2022. május 31-én került sor, amelyre személyesen és online is lehetett kapcsolódni. Ez az előadás a szakosztállyal együtt az ELTE TTK Ásványtani Tanszéke, az MFT Nyersanyagföldtani Szakosztálya, az Eötvös Loránd University Student Chapter of the Society of Economic Geologists, valamint az EIT RM MinExTarget project közös szervezésében valósult meg. Az „Ismerd meg az Év földtani értékeit... és kerüdj közelebb a geológiához!” című előadóülés az MFT számos Szakosztályának (Agyagásványtani; Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai; Nyersanyagföldtani; Őslénytani–Rétegtani; Oktatási és Közművelődési) és az ELTE Természettudományi Múzeumának közös szervezésében valósulhatott meg 2022. június 11-én. Az ELTE TTK Kőzetan–Geokémiai Tanszéke, valamint az Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai Szakosztály és az MFT Oktatási és Közművelődési Szakosztályának közös szervezésében került sor Sági Tamás, Szakmány György, Józsa Sándor és Spránitz Tamás „Gyakorlati ismeretek metamorf kőzetek vizsgálatához” című könyv bemutatójára 2022. november 18-án, amely M. Tóth Tivadar lektorálásával jelent meg.

Geomatematikai és Számítástechnikai Szakosztály

Két online előadóülést tartott a Szakosztály *Geomatek mindenkinek* címmel 2022. szeptember 28-án és november 23-án. A *Geomatek mindenkinek* fórummal a Szakosztály szívesen várta a kollégák jelentkezését aktuális kérdéseikkel, problémáikkal és/vagy aktív részvételét a közös gondolkodásban. Bátorítottuk a doktoranduszokat és graduális hallgatókat, hogy jelentkezzenek és osszák meg kutatásaikkal kapcsolatos problémáikat. A fórum online került megrendezésre, Zoom felületen. Az előadók Dolgos Emília (ELTE TTK doktorandusz) és Prof. Geresdi István (PTE, egyetemi tanár), valamint Saja Abu Taha (SZTE doktorandusz) és Szatmári Gábor (ELKH ATK TAKI) voltak.

A GeoMATES 2022 konferencia, ami egyben a 22. Magyar Geomatematikai Anket volt, friss tartalommal töltötte meg a nagy hagyományú rendezvény legújabb állomását. Az esemény a Magyarhoni Földtani Társulat (MFT) Geomatematikai és Informatikai Szakosztálya és az

Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont (CSFK) Földtani és Geokémiai Intézetének társszervezésében került megrendezésre, az MTA X. Osztály, Geomatikai Albizottsága, az Alkalmazott Földtudományi Klaszter, a Doktoranduszok Országos Szövetsége, az MFT Dél-Dunántúli Területi Szervezete és a Pécs-Baranya Iparkamara részvételével az immár hagyományosnak mondható helyszínén, a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottságának székházában.

A szervezők a korábbi évekhez hasonló fókusz témák (rezervoár geológia, környezeti monitoring adatok feldolgozása, mérnökgeológiai geomatikai alkalmazások stb.) mellett, a konferencia hagyományos hallgatósága számára új tudományterületek képviselői felé is nyitottak. Ilyen témák voltak a klímaváltozás és extrémítások vizsgálata, vagy például az űrkutatás és távérzékelés kérdésköre.

A konferenciát megelőzően két hibrid és egy jelenléti kurzus is helyet kapott. Egyet Dr. Manfred Mudelsee (AWI, Climate Risk Analysis Ltd.) számos Science- és egy Nature cikk első szerzője tartott idősorok trendanalíziséről, Prof. Szabó Norbert Péter (Miskolci Egyetem) többváltozós adatelemző módszerek környezeti adatokon való alkalmazásáról, míg Dr. Geiger János (Geochem Kft.) földtudományi adatokat terhelő bizonytalanság kérdéséről értekezett a résztvevőkkel. A konferencia első napja Dr. Fedor Ferenc (MFT Geomatikai és Informatikai Szakosztály elnök) megnyitójával, valamint Prof. Stephen Mojzsis (CSFK és University of Colorado) és Qinghua Ding (University of California Santa Barbara) plenáris előadásaival indult és poszterelőadások bemutatásával zárult. Ezt követően egy nap alatt 8 szekció került párhuzamosan megrendezésre, melyek első előadásaként egy-egy „keynote speaker” osztotta meg gondolatait és eredményeit a témában Magyarország vezető felsőoktatási intézményeiből (pl. ELTE, PTE, ME) és ipari szereplőtől (pl. MOL Nyrt.), ezzel inspirálva a hallgatóságot a tudományos diskurzusra. A konferenciát Dr. Hatvani István Gábor (MFT Geomatikai és Informatikai Szakosztály titkár) zárta.

A 95 résztvevő (90 személyes és 5 online) több mint 15 országból (pl. Brazília, Románia, Ecuador, Horvátország, USA, Törökország stb.), több mint 25 különböző intézményből, egyetemokről, állami- és akadémiai kutatóintézetektől, vagy az ipari szférát képviselő cégektől érkezett. Összesen 50 előadás hangzott el, közel 15 órányi tudományos tartalommal és 14 poszter került bemutatásra elektronikus formában e-poszter kivetítőkön, hogy ezzel is csökkentsük a rendezvény ökológiai lábnyomát. A konferencián elhangzott előadásokból egy 91 oldalas, ISBN számmal ellátott absztraktkötet jelent meg a Szakosztály vezetőségének szerkesztésében és a Pécsi Akadémiai Bizottság kiadásában.

Röviden összefoglalva a tapasztalatokat, öröndetes, hogy rendkívül sok fiatal kutató, PhD és MSc hallgató vett részt a konferencián, hogy több országból sikerült résztvevőket megszólítani és magyar, illetve külföldi neves professzorokat felkérni plenáris és keynote előadások megtartására, valamint hogy valós viták alakultak ki egy-egy előadást követően. Ezek együtt járultak hozzá, hogy a 2019-es eseményhez képest a színvonal növekedése minden visszajáró résztvevő szerint jelentősen növekedett. Szükséges megjegyezni, hogy a konferencián elhangzott előadásokból két peer-reviewed különszám jelenik majd meg az *International Journal on Geomathematics* (Springer) és a *Central European Geology* című, Akadémiai Kiadó által

gondozott tudományos folyóiratban, melyre előre láthatólag legalább 20 dolgozat fog beérkezni.

A közösségi élményekre is kitérve meg kell említeni a nagy sikerű „ice-breaker” eseményt, ami az első nap estéjén került megrendezésre, majd másnap a pécsi Kodály Központban a Pannon Filharmonikusok koncertjét követően egy gálavacsorára került sor, melyen díszvendégként a zenekar vezető karmestere, Bogányi Tibor is jelen volt. E rendezvények és a konferencia egésze elősegítette a résztvevők közötti együttműködések építését, és a magyar szakma nemzetközi láthatóságát.

A szervezők ezúton is köszönik a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal Mecenatúra pályázatának és az Alkalmazott Földtani Klaszternek az anyagi támogatását, a Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont vezetőségének és titkárságának állhatatos munkáját, és mindenkinek a hozzájárulását, aki részt vett a szervezésben; nélkülük nem jöhetett volna létre ez a sikeres rendezvény.

A szakosztály a 2021-ről elhalasztott GeoMATES konferencia szervezéséhez kapcsolódó MEC_SZ 21 pályázatot (~5,5M Ft; PI: Hatvani István CSFK) sikeresen lezárta és elszámolta az NKFIH felé.

Mérnökgeológiai és Környezetföldtani Szakosztály

Sajnos a 2022. évről nem érkezett beszámoló.

Nyersanyagföldtani Szakosztály

A Nyersanyagföldtani Szakosztály 2022 folyamán – az előző években megkezdett hagyományokat folytatva – terepi programot és előadóüléseket is szervezett. Sajnos előbbi nem volt annyira sikeres, a tervezett – és idejében meghirdetett – terepgyakorlat érdeklődés hiányában elmaradt. Az előadóülések azonban népszerűségnek örvendtek, a felmerült igényeknek és lehetőségeknek megfelelően on-line és hibrid formában is szerveztek programokat. Továbbá, felvették a fonalat az Év ásványkincse programsorozat szervezése kapcsán: aktív egyeztetéseket folytattak a Mérnökgeológiai Szakosztály elnökségével, közösen vitték véghez a jelöltállítási, a kampány és szavazási időszakot, majd pedig a novemberi Földtudományos Forratagon közösen mutatták be a 2023-as Év ásványkincsét, a bazaltot. Tevékenységükkel így nemcsak a szakmai közönséget, de az ismeretterjesztést is szolgálták.

Oktatási és Közművelődési Szakosztály

Az Oktatási és Közművelődési Szakosztály közös szervezésben (társszervezők az Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai Szakosztály, az Őslénytani–Rétegtani Szakosztály, az Agyagásványtani Szakosztály, valamint az ELTE Természettudományi Múzeum) 2022. június 11-én egy előadóülést rendezett, amelynek célja a földtudományok népszerűsítése volt, a 2022-es Év ásványa, Év ásványkincse és Év ősmaradványa nyertesek bemutatásával. A szombati időponttal az előadóülés az ELTE Természettudományi Múzeum látványosi kiállításai megnyitójának 20. évfordulóját ünneplő rendezvénysorozatba is betagozódott. A rendezvényen 14 fő vett részt.

A szakosztály az Év Ősmeradványa, Év Ásványa és Év Ásványkincse programsorozathoz kapcsolódóan időszaki kiállítások (egy-egy vitrinnyi kamarakiállítás) megrendezésében is részt vállalt.

A szakosztály részt vett számos programon standokkal, interaktív foglalkozásokkal. Ezek: Somoskői Húsvéti Sokadalom és Piknik, Föld Napja/Műhelyitkok, Madarak és Fák Napja, Kutatók Éjszakája/Műhelyitkok, Kutatók Éjszakája (ENGIE program), Radványi Konferencia, Geotóp Nap, MTTM Családi Nap, Földtudományos Forगतag, Somoskői Advent. Az interaktív ismeretterjesztő programok keretében a magnetit, bauxit és óriásszarvas bemutatása mellett olyan kézműves foglalkozások is helyet kaptak, melyeknek céljai a játékos ismerkedés volt a fémekkel és jellegzetes tulajdonságaikkal, illetve a fémek újra hasznosítására való figyelemfelhívás volt. A programok felelősei Jánosi Melinda, Papp Gábor és Péterdi Bálint voltak. A rendezvényeken több százan vettek részt.

A szakosztály bekapcsolódott a Sütő László és Polgári Márta vezette felmérésbe az iskolai ásványgyűjtemények állapotáról. Ötszáz mintás felmérést végeztek el, mely még további tagok bevonásával a későbbiekben kiterjeszhető.

A szakosztály négy zsűritag delegálásával (Kóthay Klára, Kürthy Dóra, Szemerédi Máté és Dávid Árpád) – melyek közül ketten az OKSZ vezetőségi tagjai – részt vett a Miskolci Egyetem által 14. alkalommal megrendezett Országos Középkolai Földtudományi Diákkonferencia (2022. május 19–20.) szervezésében. A konferencián 22 diák, 9 előadással vett részt két szekcióban.

A szakosztály több kirándulás vezetésében is részt vett. A kirándulások szervezésének felelősei Prakfalvi Péter és Sütő László voltak.

Őslénytani és Rétegtani Szakosztály

2022-ben egy kifejezett szakosztályi program volt, a 25. Magyar Őslénytani Vándorgyűlés. Ezt a Balaton-felvidéken, Tótvázsonyban tartották június 9–11. között. A rendezvényre 71 fő regisztrált. A két és fél napos programban 33 előadás és 8 poszter kapott helyet. 2022-ben mindössze két hallgatói díj került kiosztásra: Msc kategóriában Román Zsófiát, míg PhD kategóriában Magyar Jánost jutalmazták. A terepi program megállói a következők voltak: Barnag, Akol-domb (triász), Pula, alginitbánya (pliocén), Nyirád (miocén), Sümeg, Mogyorós-domb és Kecskvári-kőfejtő (kréta), Sümeg Ramassetter Ház, őslénytani kiállítás.

A szakosztály nagy feladatot vállalt a 11. Nemzetközi Jura Kongresszus szervezésében is, amely 2022. augusztus 22. és szeptember 2. között, Budapesten zajlott. A rendezvényre 31 országból 110 jura kutató érkezett. A kongresszus helyszíne – a Duna parton álló Danubius Hotel Helia – ideális körülményeket biztosított a program lebonyolításához. A rendezvény szakmai tartalmáért Pálfy József és Főzy István elnökök feleltek. Munkájukat egy külföldi kollégákból álló testület (International Scientific Committee) és egy magyar szakemberekből álló bizottság (Local Organizing Committee) segítette. A szervezés technikai részét a Diamond Congress konferenciaszervező iroda felkészült csapata bonyolította.

A vasárnap délutáni regisztrációt és fogadást követően másnap reggel, augusztus 28-án, a köszöntőkkel és a plenáris előadásokkal vette kezdetét a program. A szekciókba szervezett – vitával együtt 20 perces –, szakmai előadások a jura időszak számos aspektusát tárgyalták. A kongresszus második napjának délutánján az ELTE Ásványtani Tanszékének gyűjteményét és az ELTE Természetrajzi Múzeumának anyagát tekintették meg résztvevők. A múzeumlátogatást követően az érdeklődők egy nyilvános panelbeszélgetésen is részt vehettek, ahol választ kaphattak mindenre, „amit tudni szerettek volna a jura időről, de soha nem mertek megkérdezni”. A rendezvény harmadik napján az ELTE gondozásában álló tatai Geológus Kert megtekintése, majd ezt követően a vértesszőlősi régészeti bemutatóhely látogatása volt a program. A kongresszus negyedik napjának utolsó programpontja egy frissen megjelent, a bakonyi jura és kréta rétegsorokat és azok faunáját dokumentáló könyv nyilvános bemutatója volt. Ezt követően a résztvevők egy dunai sétahajózással egybekötött konferenciavacsorán vettek részt. A rendezvény záróeseménye szeptember 2-án péntek délután volt.

A kongresszushoz kapcsolódó terepbejárások egyike az egy héttel korábban Varsóban rendezett kréta konferenciáról érkező, a jura–kréta határ iránt érdeklődő résztvevőkkel a bakonyi határszelvényeket ismertette meg. Emellett a rendezvény előtt egynapos gercsei, és egy konferencia utáni, szintén egynapos, Csővárra vezetett kirándulás színesítette a programot.

A kongresszus fő támogatója az Eötvös Loránd Tudományegyetem volt. A rendezvény alatt és után érkezett visszajelzések tükrében úgy tűnik, hogy a kollégák hasznosnak találták az összejövetelt és jól érezték magukat a pandémia után ismét személyes formában megtartott kongresszuson és a hozzá kapcsolódó rendezvényeken.

ProGEO Földtudományi Természetvédelmi Szakosztály

A szakosztály vezetése folytatta az előző évben megkezdett aktív munkát. Az évben több tudományos és ismeretterjesztő előadóülést is rendeztek. Ezek zömmel az online térben kerültek megszervezésre, egyrészt mivel a szakosztály tagsága az országban nagyon szétszórta helyezkedik el, másrészt a dolgozó tagok időbeosztása nagyon leszűkíti a megfelelő időpontokat. Október elején nagy érdeklődés mellett újfent megrendezésre került a Geotóp Nap rendezvény. Két, szakosztályhoz kötődő előadás is szerepelt a novemberben megrendezett Földtudományos Forгатagon a Magyar Természettudományi Múzeumban.

Beadásra került ebben az évben egy pályázati anyag is az International Commission on the History of Geological Sciences (INHIGEO) szervezet pályázatára. Ennek nyomán választották ki a 100 legjelentősebbnek ítélt geohelyszínt, amelybe sajnos a szakosztály által felterjesztett ipolytarnóci lelőhely és a Tatai Geológus Kert nem került be. Következő évben azonban várható további 50 helyszín kihirdetése, amelybe remélhetőleg bekerülnek ezek is.

A szakosztály aktívan részt vett a horvátországi ProGEO (azon belül Ljerka Marjanac által) vezetett IGCP 737 – Smart geology for better community pályázatban. A megbeszélésekbe való bekapcsolódás mellett Horváth Gergely tiszteletbeli elnök részt vett a Rab szigetén rendezett konferencián és workshopon.

Aktívan zajlanak az Országos Geotóp Adatbázis előkészítő munkálatai is. Ehhez kapcsolódóan a múlt évben jelent meg konferenciaközlemény is, de az év végi elnökségi ülés konklúziójaként a közeljövőben pályázati lehetőségeket keres a vezetőség a megvalósításra. Az informatikai rendszer (adatbáziskezelés és -módosítás) felépítése mellett a terepi munkára, az értékelésre, valamint a nagyközönség számára is jól érthető platformok létrehozására is szükséges anyagi keret.

Talán az év legjelentősebb rendezvénye az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága, valamint a Magyar Tudományos Akadémia X. osztályának szervezésében „A Földtudományi Sokféleség Napja” címmel megrendezett akadémiai előadóülés volt. A földtudományi sokféleség napja, mint az UNESCO által 2021-ben támogatást nyert, és idén először megünnepelt kezdeményezés lehetőséget teremt arra, hogy a törvényhozók, a helyi irányítók és főleg a laikus nagyközönség figyelmét felhívjuk a Föld természeti értékeire, a felszínformák esztétikai szépségeire, kialakulásuk folyamatának különlegességeire, érdekességeire, valamint megőrzésük fontosságára.

A következő évi tervek között szerepel nemcsak az előadóülések további havonkénti megrendezése, de az IGCP projektbe való aktívabb bekapcsolódás is. Tudománynépszerűsítő újdonságként létrehozunk egy ProGEO-s podcast adást is, amelyben a földtudományi örökségvédelem hazai képviselőivel terveznek beszélgetéseket közölni. A Társulat 175. születésnapjához kapcsolódóan pedig ismét megszervezzük a Földtudományi Sokféleség Világnapjához kapcsolódó rendezvényüket az Akadémián, amelyben a jeles évfordulóhoz kapcsolódó előadások is helyet kapnak. Ebben az évben elkezdtek, de a jövőben szeretnék az összes előadóülésüket rögzíteni, és online közzétenni annak reményében, hogy így több érdeklődőhöz is eljutnak azok tartalmai. Ezért decemberben elindította a szakosztály a saját Youtube-csatornáját.

Tudománytörténeti Szakosztály

A Tudománytörténeti Szakosztály hagyományosan több, szám szerint öt előadóülést szervezett. Ezeken bemutatnak négy új könyvet, a résztvevők megismerkedhettek például Luigi Marsigli, az „ezerarcú ember” hazai munkásságával, és a Szabó József-émlékév kapcsán egy szatellit-rendezvényt is tartottak. November 21-én pedig megtartották a szokásos kegyeleti sétát neves elődeink sírjánál, a Farkasréti temetőben.

Ifjúsági Bizottság

Az Ifjúsági Bizottság 2022-ben hat eseményt szervezett. 2022. április 1-én került megrendezésre a SZTE előadóülés, ahol a 33 résztvevő 7 előadást hallgathatott meg. Az esemény Vári Tamás Zsolt egyedüli szervezésében, online került megrendezésre. A rendezvényt M. Tóth Tivadar, társulatunk elnöke nyitotta meg, majd Vári Tamás Zsolt, az Ifjúsági Bizottság alelnöke bemutatta a Magyarhoni Földtani Társulat célkitűzését, működését és tevékenységét, ezután Szemerédi Máté az Ifjúsági Bizottság célkitűzését, tevékenységét. A rövid ismertetőket követően olyan fiatal szakemberek osztották meg a diák hallgatósággal munkatapasztalataikat, egyetemi tanulmányaik során szerzett tudásuk hasznosulását, akik az SZTE-n végzett geológusok és földtudományi kutatók.

Ifjú tagtársaink április 23-án a Velencei-hegységbe látogattak Benkó Zsolt vezetésével a Kalapács és Sör sorozat keretében. Augusztus 16–21. között került megrendezésre a XI. Összegytemi terepgyakorlat, amelyen a 14 résztvevő Észak-Magyarország földtanával ismerkedett meg részletesen, Szepesi János vezetésével. Most először külföldi résztvevője is volt a terepgyakorlatnak, egy tanzániai doktorandusz, és több, nem geológus végzettségű, külsős érdeklődő (2 ELTE TTK földrajz szakon végzett, egy geofizikus és egy BME-s építészmérnök).

A Kalapács és Sör november 12-ei, a polgárdi kőfejtőbe vezető terepgyakorlatát egy rövid ismerkedő est előzte meg az ELTE Eötvös József Collegium egyik termében. Itt egy indiai utazásról szóló előadást hallgathatott meg a közönség Gál Péter előadásában, az indiai szokásokról, esküvőről, és India különleges geológiájáról. Az est célja az volt, hogy olyan hallgatók is részt tudjanak venni a másnapi terepgyakorlaton, akik esetleg messzebből jönnek. Az Eötvös Collegium biztosította a szállást is. Az előadást követően egy vendéglátóipari egységben folytatódott az ismerkedés. Másnap zajlott a 2022. év második Kalapács és sör egynapos terepgyakorlata a Polgárdi és Kőszárhegy között fekvő Somlyó-hegy és Szár-hegy nagykőfejtőjében, Sági Tamás szakvezetésével, 40 fő részvételével.

November 25-én került sor az ELTE előadóülésre, amelyen 35-en vettek részt. A „Road Show”-ra második alkalommal került sor, ezúttal Budapesten. Az előadóülést az ELTE Eötvös József Collegium társszervezésével bonyolították le, helyszíne a szakkollégium konferenciaterme volt. A rendezvény hibrid formában zajlott, Google Meet felületen lehetett online csatlakozni az eseményhez, továbbá élőben lehetett követni az MFT Ifjúsági Bizottság közösségi oldalán. A rendezvény alatt a technikáért Vári Tamás Zsolt felelt. A rendezvényt M. Tóth Tivadar nyitotta meg, majd Vári Tamás Zsolt, az Ifjúsági Bizottság elnöke mondott köszöntőt. Ezt követően Cserép Barbara, az Ifjúsági Bizottság titkára bemutatta a Magyarhoni Földtani Társulat és az Ifjúsági Bizottság célkitűzését, tevékenységét. A rövid ismertetőt követően, olyan fiatal szakemberek osztották meg a diák hallgatósággal munkatapasztalataikat, egyetemi tanulmányaik során szerzett tudásuk hasznosulását, akik az ELTE-n végzett geológusok, földtudományi kutatók. A rendezvényen összesen 35 fő vett részt, ebből 16 fő az ELTE földtudományi BSc, illetve geológus MSc hallgatója volt.

A társulat 2022. évi kiemelt eredményei

- Szakmai szempontból a társulat már a pandémia előtti időszakhoz hasonlóan tartalmas és sokszínű évet tudhat maga mögött. Kiemelkedő sikerrel zárult a GeoMATES 2022 konferencia, valamint a tagtársaink által szervezett 11. Nemzetközi Jura Kongresszus. Az Ifjúsági Bizottság lelkes munkájának köszönhetően egyre több egyetemi hallgató és ifjú szakember erősíti sorainkat.

- Öt EFG-projekt (ROBOMINERS, CROWD THERMAL, REFLECT, ENGIE – EIT, CRM GEOTHERMAL), 10 hazai pályázat (3 Nemzeti Kulturális Alap, 4 Magyar Tudományos Akadémia, 1 Nemzeti Együttműködési Alap, valamint 2 Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal) feladatait sikerült elvégezni.

- A társulat három központi rendezvényén több mint 2200 fő; a szakosztályok és területi szervezetek előadóülésein, terepbejárásain és egyéb rendezvényein közel 3000 fő vett részt. A fel-

sorolt adatokat összegezve, a Társulat 2022-es, részben online rendezvényein több mint 5000 érdeklődő volt jelen. Ehhez csatlakozik még sok ezer nem szakmabeli érdeklődő, akik olyan tematikus napokon, éjszakákon, sokadalmakon vettek részt, ahol szakosztályaink, területi szervezeteink (elsősorban az Oktatási és Közművelődési Szakosztály) és tagtársaink tartottak előadásokat, bemutatókat, terepbejárásokat.

- A Földtani Közlöny 4 száma kiváló minőségben, színvonalas cikkekkel jelent meg. Köszönet illeti a cikkek szerzőt, lektorait, a főszerkesztőt és a Szerkesztőbizottság tagjait.
- A társulat honlapja, a Földtani Közlöny honlapja; továbbá az „EU H2020 projektek”, a „Geotóp Nap”, a „Gyűjthető múlt”, a „Földtani örökbefogadás” és az „Év ásványkincse” honlap önálló oldalainak gondozása is folyamatosan zajlik.

Köszönetnyilvánítás

Ezúton is szeretnék köszönetet mondani a területi szervezetek, a szakosztályok és a bizottságok elnökeinek, titkárainak és tagjainak, továbbá önkéntes tevékenységet végző tagtársainknak, valamint a titkárság dolgozóinak a 2022-ben elvégzett munkájukért. Valamint szeretném a Társulat minden tagja nevében a tavalyi évben nyugdíjba vonult ügyvezetőnknek, Krivánné Horváth Ágnesnek megköszönni a sok-sok éves munkáját, amivel Társulatunk útját egyengette és jó pihenést, kellemes, dolgos nyugdíjas éveket kívánni neki.

Budapest, 2023. április 21.

Babinszki Edit
főtitkár